

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Octombrie-December al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Septembrie 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentru că altfel espeditura va fi silită a sista espedirea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, în 25 Septembrie

În mijlocul valorilor politice, în cari de multe ori ne consumăm o parte bună din puterile noastre, puțin timp ne rămâne, ca din când în când să ne ocupăm și de mersul afacerilor noastre bisericesti.

Este adevărat și nu o negăm, că parte mare din organele noastre bisericesti și dau mare silință să repareze erorile trecutului, ba unele chiar jertfesc mult pe altariul binelui și prosperăriei bisericesti noastre.

Când constatăm aceste cu bucurie, atunci nu fără mahnire trebuie să observăm ici coale neglijințe neiertate, din partea unor bărbați puși în fruntea administrațiunei unor tracturi, a căror indiferentism și nepăsare oarbă ne pune pe gânduri.

Am fost totdeauna cu fața deschisă și senină, am combătut răul unde l'am aflat, am tăiat de multe ori în carne vie, ca să simțăm cei cu pricina, dar nimica nu a fost în stare să scoată pe unii oameni din oarba nelucrare la care se osândesc pe ei și osândesc o mulțime de organe inferioare spre ireparabila daună a trebilor noastre scolari și fundaționali.

Fost'a timp în care nu ne-am înfiorat nici de aceea de ai demasca pe unii trântori cu numele, făcutuneam chiar și dușmani, având în vedere pros-

perarea binelui comun și punând pe acesta totdeauna mai pe sus de interesele personale.

Nu mai putem însă observa rezerva de până acum, datorința de fi ai bisericeii ne impune să resuscităm din nou cauzele stagnăriei afacerilor noastre bisericesti și să descoperim răul acolo unde el se găsește, ori să vor supăra unii din domni pe noi, ori nu.

Cu 1-a Octombrie ear ar trebui să se înceapă mersul regulat al scoalelor noastre, și acolo unde șeful tractului este la culmea chemăriei sale, deja nu a întrelăsat nimica, chiar nimica, ca în aceia și scoala să fie deja pusă în poziție de a primi în zidurile sale pe mlădițele tinere române, și acolo ai adăposti și a le da hrana sufletească necesară pentru fie-care cetățean și indispensabilă pentru un român, care vrea să mai trăiască pe acest pământ udut cu sângele străbunilor sei. Ne am dat silința, ca să vedem de să urmează preste tot locul așa, și dureros ne atinse când pe unele locuri, în ținuturi întregi nici pomană de învățatori, de scoală, de salar, de concurs barem, cu un cuvânt chiar nici un semn din care se putem conchide vr'un bine și vr'o fericire pentru noi și pentru scoalele noastre.

Cu introducerea regulamentului disciplinar, credeam că și vor veni oamenii în fire, credeam că dacă nu din iubire cătră neamul nostru, cel puțin din respect cătră legea votată de congresul nostru național bisericesc vor pune o mână pe inimă, cealaltă pe peană, vor scrie, vor alergera din sat în sat, să vor convinge, că rău stăm și convingși odată, nu vor mai sta cu mâinile în sin.

Imputăm solgăbirărilor când administreză un cerc neregulat, aruncăm cu petri asupra lor, dar am fost cu mare rezerve față de antestatătorii tractelor noastre bisericesti, când și numai o umbră de activitate au arătat, — dar acum când vedem, că nici legea, nici inima lor nu-i îndeamnă la lucru și la observarea normelor prescise, trebuie să ne ridicăm vocea.

Așa cum e, nu e bine și nu e ertat să mai rămânem, dacă voim să nu devenim singuri complici la stăpîrea neamului nostru și la rămânerea lui îndărăpt în cele culturale. Legi avem și după ele trebuie să judecăm pe fie-cine, cine trăește din sudoarea poporului, ear pe cei ce s'au îmbogățit și numai au lipsă de biserică, îi rugăm să facă bine să ne lase în pace, să se ducă ca să ne căutăm de oameni cu inimă și cu suflet pentru progresul nostru. Protopresbiteri, cari se dea numai țiduli de cununii, nu ne mai trebuie, dar ne trebuie oameni, căroră le place să se jertfească și cari își făc cesti-

une de ambițiune din înflorirea scoalelor și preste tot a progresăriei tractului încredințat conducerei și inspecțiunei lor.

Bătrânețele la unii, neesperința la alții, trândăvia la mulți sunt cauza de stagnează scoalele noastre și să periclitează una după alta, până alții cuprind terenul de sub picioarele noastre. Cu mâinile în sin s'au după briul cel roșu nu se pun la cale trebi, nu se clădesc scoale, nu se organizează salarii și cu un cuvânt nu se fac isprăvi pentru care să ne fericască următorii, ci aceste sunt menite mai mult să ne aducă blăstem pe capul nostru al celor ce ar trebui să lucrăm.

La doi domni nu mai poate servi nimenea ași, și prea mulți sunt de cari numai rangul și onoarea i ține la postul lor, pe când cugetul și inima le este la ville lor, la fênațele lor, la sêmênăturile lor, la vitele lor și la alte treboare mărunte, ca după dîsa proverbului din picături multe să se adune lac mare — bani albi pe țile negre.

Ori voesce cineva să se dedice cu trup și cu suflet afacerilor bisericesti — și atunci nu-i va lipsi nici stima nici iubirea din partea, atât a filor sei sufletesci cât și autorităților sale, ori nu, și atunci, să nu se supere dacă dispreț și urgie să grămădesc pe capul lui fie el chiar și cărunt. Odată trebuie să fim în clar cu oamenii și cu organele noastre, odată trebuie să scim cine lucră și muncesce, și cine trăește numai așa ca din bun senin de pe spatele poporului, fără să presteze pentru el, pentru binele lui, lucru de o zală ruptă, și dacă vom fi în clar nu mai avem cuvânt de a nu îmbrățoșa cu toată căldura inimei noastre pe cei dintâiu, dar nimic nu ne va împedea de a țice celor din urmă „daține pace.“ Cu deosebire cești din urmă sunt, cari așteaptă totul dela centru, cari ridică hulă asupra organelor superioare, ca să acopere negliobia lor, nehărnicia lor, și am putea țice pecatele lor, cari ca un iad negru le stau înaintea ochilor fără de ale tređi consciința și a să lepăda de firea lor, ca să pună mâna pe lucru. Este aspru verdictul nostru, el însă să referesce din norocire la puțini și pe acei puțini voim să-i tređim din somn. Sunt unii, cari doar nici nu vor ceti rëndurile noastre, pentru că așa le e gustul să nu le cetească, dar nici unul din ei nu poate fi, care să scape de verdictul opiniunei publice și acela nu va fi favorabil numelui și persoanei lor în vecii vecilor. Vadă deci ce vor face, dar una i rugăm să se pue pe lucru, ear celor de sus le țicem să-i țină în strictă evedență și să nu mai lase mult țita vaciei pe gura vițelului.

FOIȚA.

Escursiune la o cetate și la o peșteră.

(Încehere.)

După ce prânțirăm bine, o luarăm mai departe. Ca se nu rămân de minciună față de dnii adunători de numiri topografice, trebuie se înșir aci și numirile văilor pe cari și pe lângă cari am trecut la întoarcere până la valea Stângului.

Noi am prânțit la dreapta riului, ce ese de sub deal și se numesce Valea-mare. De acolo ne-am pogorit în vale în fața unui plaiu numit Plaiul dracului. Mergând ceva mai la vale din dreapta se scurge Valea Cioclovinei. De aci în jos nu mai este altă vale laterală mai însemnată până departe în jos, unde vine din stânga o vale tot așa de mare și lungă, ca și Valea mare. Aceasta poartă numele de Vênătoriul. Aceasta și schimbă direcțiunea Văii mari. Mai în jos din dreapta vine valea Roșiei, preste care am trecut în țiuă precedentă, și care curge printre Țifa și Peatra roșie. De aci în colo nu mai este altă vale până la valea Stângului.

Mai în jos de valea Roșiei se formează o lunca mică. Aci este o greblă mare, în care se opresc stânginii ce vin pe apă din sus. Scoțându-se stânginii

din greblă după ce se uscă, se așează în „bocșe“, — vetre de ars cărbuni — și se prefac în cărbuni, cari apoi se transportau mai nainte la Calan, ear acum la Huniădoara. Cărutul cărbunilor formează un isvor de venit pentru locitorii din comunele apropiate, ear tăerea stânginilor mai ales pentru luncănenți (cei din Luncani.)

Se mai amintesc o episodă din calea noastră cătră casă. După ce ne-am despărțit de Tănase, care a rămas acasă, am rămas numai trei: eu, Niculiță și Toma. — Am spus mai nainte, că ne luasem fie-care câte ceva din peșteră. Niculiță avea între altele un stalactit minunat de coloare albă, la vîrf ascuțit ca un sloiu, eară spre basă lat ca de o palmă. Pe acesta îl vîrise în busunar, dar fiind că busunarul era mic și „plăcinta“ — cum a numit un puradeu stalactitul — era mare, sta de jumătate afară din busunar.

Ajungând afară de hotarul Luncanilor, aci se află la gura a 2 văi mari, a preuteselor și a buiacului, o colonie de țigani „băieși“. Lunca întregă aci e acoperită cu petri aduse și împrăstiate de apă. Un puradeu în costumul lui Adam, ne eși înainte și salută pe Niculiță:

— Dumnețeu să te alduiască, dumnișorule!

Să țî dea Dumnețeu cămașă — îi răspunse Niculiță.

— Dă'mi și mie o țiră de plăcintă d'ahaia, dumnișorule!

— Dar nu ai petri destule p'aci; — răspunse Niculiță — de ce mai ceri și dela mine?

— Ahaia nu-i peatră, alduiască-te!

— Vino de veđi!

Convingându-se puradeul, că dumnișorul are „plăcintă de peatră“, se duse p'aci încolo, eară noi ne continuăram drumul cătră casă, vorbind despre cele veđute în escursiunea aceasta și făcând planuri pentru alte escursiuni.

Multe osteneli am avut în escursiunea noastră, dar acelea nu sunt nimic pe lângă plăcerile sufletesci, ce le-am simțit admirând natura în toată grandiositatea ei; ele sunt nimic față cu bogăția spirituală, ce am primit'o din intuirea nemijlocită a văilor, dealurilor, stâncilor, cetăței, peșterei, pădurei etc. etc.

Eu din parte-mi recomand cu căldură tuturor, cari numai pot, să facă astfel de escursiuni, căci prin ele și numai prin ele își poate omul căștiga adevărate cunoscințe despre patria sa, despre popoarele, ce o locuesc, și despre caracterul, ocupațiunea și gradul de cultură, la care au ajuns; numai astfel vom cunoasce cine suntem, cum stăm și ce putem.

Septembrie, 1887.

I. Popovici.

Revista politică.

Starea tristă a lucrurilor, ce mai bine de un an domnesce în Bulgaria, șicanele cele multe la care a fost supus poporul bulgar dela detronarea prințului Alecsandru de Battenberg, a insuflat în grigire și celorlalte state din peninsula balcanică, care cugetând serios asupra viitorului lor, au venit la o idee a cărei realizare, după cum cred unele din ele, singură numai le poate garanta existența independentă și mai departe. Ideea aceasta, care de alt cum, de mult s'a format în capetele bărbatilor, cari stau în fruntea statelor din peninsula balcanică, este idea confederației balcanice. Un club de curând constituit în Atena a început cu toată seriozitatea a răspândi această idee, adresându-se pentru primirea ei, mai întâiu către poporul bulgar, pentru care după cum a creșut el, în actualele impregiurări, ar fi mai salutară. Împărtășirea acestei idei s'a făcut prin o epistolă a unui membru din acel club, trimeasă dlui Zacharia Stoianoff fost vice președinte al Sobraniei bulgare. Dl Stoianoff în răspunsul seu la epistola primită, laudă foarte entusiasmă această idee, măreață, sfântă, cerească după cum o numește densus, accentuând cu toată siguranța, că numai realizarea ei poate garanta statelor mai mici precum sunt: Grecia, România, Bulgaria, Serbia și chiar Turcia, existența printre celelalte state puternice din Europa. Aduce de exemplu patria lui, Bulgaria, descriindu-i trista stare la care au adus-o statele mai puternice, cari s'au gerat de binefăcătoare, protecție ale ei, și încheie cu cuvintele: *o confederație balcanică ar fi destul de tare, pentru ca să nu aibă nici o teamă statele, care ar forma acea confederație.*

Alegerile dietale în Serbia s'au finit, și cu ele tot deodată, diferențele dintre liberali și radicali au dispărut. Organul radical Odjek împărtășind aceste sciri, desminte totdeodată și scirile scornite de țările opoziției, că între liberali și radicali ar fi o așa mare deosebire, care i-a și împedecat de a se prezenta în cameră în număr egal. Ce e drept radicalii au triumfat în urma alegerilor, reușind din partea lor 71 de deputați pe când din partea cealaltă numai 65. Drept programă pentru periodul dietei viitoare, s'a acceptat deciziunile conferinței deputaților dela 4 Februar 1885. Pentru respectarea acestei programe în referințele politice precum și pe terenul autonomiei bisericești și scoalei sârbesci, s'a rucunoscut necesitatea înființării unui organ al partidului. Spre scopul acesta conferința a și ales un comitet constător din deputații: baronul Nikolics, Gyurkovics și Popovics, cari se facă pregătirile necesari având mai pe urmă de a prezenta un raport despre rezultatul conferinței spre ulterioara afacere.

Asupra întrevederii dela Friedrichsruhe dintre ministrul italian Crispi și prințul Bismarck, se vorbește încă foarte mult prin presa din toate părțile. Cu un deosebit interes descriu foile oficiale din Berlin convorbirile dintre cei doi bărbai de stat, privind cu plăcere la această convenire, urmată curând după aceea cu ministrul nostru de externe Kalnoky, care se califică de o confirmare și reînnoire a alianței triple dintre cele trei puteri din centrul Europei.

Numitele foi termină cu asigurarea ce o fac statele Europei, că adecă, în pertractările dlui Crispi cu prințul Bismarck, pacea Europei și prosperarea popoarelor ocupă locul prim.

Nu i-a dispăcut nici chiar Angliei această întrevedere, dintre cancelariul german cu ministrul italian. Legătura dintre cele trei puteri ție conservatoriul „Standard“ se va întări și mai mult prin aceasta vizită, și se va susține și de aci înainte. În chipul acesta Rusia nu va putea ataca nici odată Austria fără de a se treși cu armata și flota Italiei în față.

Ce se atinge de cestiunea bulgară, în convorbirile lor, cei doi ministri au făcut și despre aceea amintire. Referitor la aceasta Crispi s'a exprimat, că Italia, ca toate statele din Europa, are să împedecă din toate puterile pe Rusia de a pătrunde până la Constantinopol. Marea mediterană se nu devină nici odată mare rusească. Cătră bulgari și independența lor, Italia nutrește toată simpatia.

Afacerea scoalei civile de fete din Sibiu.

Au trecut mai multe zile, ba poate chiar săptămâni, de când publicul român, ce privește cu mult interes și încordare la prosperarea în curând înființatei școli civile de fete a Asociației transilvane, a fost ținut într'o febrilă agitație, și aceasta nu pentru-că scoala s'ar afla în vr'un periclu sau crisă, ci pentru că le convenia unora, ca să presinte lucrul de atare.

Ca nisce muncitori mai modesti pe terenul publicității, ne am dat silința și noi totdeuna, ca se ținem publicul în curent cu tot ce poate fi folositoriu ca se apară în publicitate, și încă după puțină totdeuna și în formă esactă, și astfel — poate datori eram, să luăm notiță și despre această afacere. Dar n'am făcut'o, pentru că eram convinși că lucrul se va regula în formă corectă și posibil în timpul cel mai scurt; n'am făcut'o, pentru că aveam deplină încredere în bărbaii ce se află încredințați cu conducerea scoalei; și n'am făcut'o în fine, pentru că nu am aflat de cuviință se alarmăm atât publicul străin, cât și pe cel român, nepunându-i face acestuia vre-un serviciu prin aceasta.

Acum după ce afacerea deocamdată s'a regulat — și încă într'o formă foarte satisfăcătoare, — fără patimă, fără preocupare, și fără vre-un interes special, pentru clarificarea situației și pentru orientarea publicului din afară, vom face pe scurt istoricul lucrului așa după cum s'a întâmplat.

Trăim în viață constituțională de sus până jos, și vice-versa, și astfel, ce era mai natural din partea comitetului Asociației, decât crearea unui statut sau regulament, care de o parte să reguleze organizarea internă a institutului, ear de altă parte referința corpului didactic și de instrucție față de comitet și respective iurisdicțiunea acestuia asupra persoanelor angajate la institut.

Acest regulament — încât scim noi dela un membru al corpului profesoral — s'a elaborat în formă de proiect de însuși corpul profesoral, și s'a prezentat comitetului Asociației spre deliberare resp. aprobare. Comitetul a aflat cu cale a face unele modificări, care a provocat susceptibilitatea directorului Dr. D. P. Barcian și — poate din simț de colegialitate — și a dșoarei directoră baronesa Elena Pop.

Se vedem din ce constă aceasta susceptibilitate. În regulamentul comitetului și-a rezervat dreptul a denumi însuși pe instructori și guvernante, ca acești factori esențiali se nu fie lăsați la discrețiunea unor persoane singuratică.

Alt incident la abdicarea a fost denumirea unui delegat al comitetului în persoana eruditului profesor sem. Ioan Popescu. Acest post până acum era concredut dlui Dr. D. Barcian, care era totodată și director al institutului; comitetul a făcut'o aceasta, ca se nu fie ca până aci postul delegatului concentrat în persoana directorului și astfel să se eludeze însuși scopul delegatului, a cărui problemă este inspecțiunea și supraveghierea preste întreaga viață a institutului.

Aceste dispozițiuni în sine foarte salutare a putut provoca susceptibilitatea directorului și directorărei, cari ar fi dorit se vede, ca se rămână această afacere în forma din anul trecut.

Ce trebuia se urmeze de aci mai natural decât, ca comitetul se primească dimisiunile din cestiune și să facă pașii de lipsă pentru substituirea lor prin alte puteri didactice. Nu o a făcut, și bine a făcut, că nu o a făcut. Comitetul a stărut, ai îndupleca la revocarea dimisiunilor, poate — credem noi — față de dl. Dr. Barcian și în considerarea meritelor față de organizarea institutului, fiind pe timpul zidirei scoalei secretariu al II-lea al Asociației. Dar buna intențiune a comitetului a rămas un pium desiderium, și astfel a trebuit să concreadă agendele directorali în mod interimal unor persoane în cari avem toată încrederea, și cu deosebire putem avea încredere în dênși, când scim că stau sub supraveghierea delegatului comitetului Asociației a vrednicului prof. sem. Ioan Popescu, și astfel putem fi siguri, ca instrucțiunea în toate direcțiunile tot așa de bine va prospera în scoala de fete ca și mai înainte.

Aceasta este adevărata stare a lucrului și lăsam la apreiarea onoratului public, încât se poate califica aceasta stare a scoalei de „crisă“, ear noi mai accentuăm odată, că prin alarmări și frase bombastice se pot face servicii, dar nu scoalei civile de fete a Asociației transilvane la care toată suflarea română — care dorește progresul națiunii noastre — privește cu cea mai mare bunăvoință.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 3 Octobree, n. 1887.

Dela congresul internațional pentru igienă și demographiă.

Sesiunea congresului internațional pentru igienă și demographiă s'a încheiat. Membrii sei pot fi mândrii vădând interesul și fiind părtași ovațiunilor necontentite, ce s'au manifestat față de ei sub întreagă durata sesiunii de o săptămână. Aceasta este recunoștința meritată și garanță, că măsurile recomandate pentru ameliorarea sănătății omenesci vor fi binevenite, ba unele vor deveni chiar legi, după ce — conform hotărârii congresuale — vor fi înaintate diferitelor guverne. Sunt însă și de acele, cari având scopuri prea ideali, vor rămâne numai un pium desiderium!

Chestiunile desbătute tractează diferite obiecte. Cele mai esențiale sunt cele referitoare la: apa de beut și folosit, mijloacele de traiu, combaterea alcoholismului, aclimatașiune, importanța luminei pentru viața omenească, supraveghierea scoalelor prin medici, introducerea învățământului igienic în scoalele de tot soiul, izolarea bolnavilor, desinfecțiune, cholera, turbarea cânilor etc.

N'ar strica, ca toate aceste să se publice în limba noastră, dacă și nu în toată estensiunea, barem în punctele principale. Aceasta e chemarea bărbatilor noștri de specialitate, cari singuri sunt în stare a înțelege limba și terminii medicali, și ai face cunoscuți și publicului român. Nefind eu în stare a o face aceasta, me mărginesc a Ve împărtăși numai unele concluse referitoare la câteva cestiuni, cari au și însemnătate didactică și cari în parte au format substratul discusiunii corporațiunilor noastre bisericesci și desigur în viitor va fi necesitate a reveni asupra lor.

1. *Învățământul igienic în scoalele populare, medii, scoalele industriale, scoalele de fete, pedagogii pentru candidații de învățători și învățătoare, seminarii profesici (teologie.)*

La propunerea directorului dela institutul alienaților din Viena Dr. Moriz Gauster, congresul decide:

1. Singuraticile state au să se îngrijiască, ca întreagă populațiunea se conlucre la promovarea stărei sanitarie publice. Spre aceasta e de lipsă, ca fie-care individ să fie introdus în cele mai esențiale principii ale igienei, deoarece apărarea sănătății și susținerea abilității individuali e de cea mai mare importanță pentru prosperarea comună.

2. Drept aceea să se introducă în scoalele populare învățământul despre construcțiunea și funcțiunea corpului omeneș, despre condițiunile principale dela cari atârna susținerea organismului în deplină sănătate în ori ce împrejurări, și toate aceste să se predee într'un mod simplu și ușor înțelegibil. În scoalele inferioare se va introduce prin bucăți de cetire mai mici, eară în clasele superioare prin scurte conturi sistematice, nișuind astfel, ca băeții pe aceasta basă empirică să-și deștepte priceperea și cugetarea adevărată și cele vădute, să nu le servească numai spre deprinderea memoriei. În scoalele de fete să se pună deosebit pond pe cerințele igienice ale locuinței, îngrijirea corpului și nutrirea lui. Acest învățământ în instituturile superioare să se amplifice din ce în ce.

3. Acest învățământ e a se preda în instituturile pedagogice: candidaților de învățători și învățătoare de către specialiști, și la esamenul de calificațiune candidatul să se esamineze și din acest obiect.

4. Toți acci indiviși, cari voesc a se califica pentru scoalele medii — de ori ce categorie, — sau la alte scoale speciale, au se producă document și despre deplina conștiință a igienei școlare.

5. E de dorit, ca în scoalele medii în legătură cu instrucțiunea în științele naturale să se instrueze și în igienă. Aceasta instrucțiune are să fie o continuare a învățământului igienic elementar predat în scoalele populare, fără a se îngreuna prin aceasta elevii mai tare. În scoalele superioare de fete acest învățământ e absolut indispensabil.

6. În seminariile teologice, și în general în toate instituturile de învățământ e a se da instrucție din principiile mai fundamentale și mai însemnate ale bisericești și a se cere document despre ascultarea cu succes a acestui obiect.

7. În scoalele de industrie e a se propune igiena industrială în mod intuitiv și ușor de înțeles, în măsură trebuincioasă.

8. E indispensabil necesar, ca igiena să fie obiect de învățământ și esaminat pentru mediciniști, și de aceea la fie-care facultate medicală să fie catedră pentru acest obiect.

9. La scoalele superioare tehnice, învățământul igienic are să ea cu deosebire în considerare igienica industrială și tehnica igienică. Dela deplina conștiință a acestei științe se atârne promovarea și provederea ori-cărui elev cu diplomă.

11. *Inspecțiunea scoalelor din partea medicilor.*

La propunerea consiliariului ministerial din Berlin Dr. Wasserfuh r congresul decide:

1. Este în interesul statelor și al familiilor, ca medici specialiști se ea parte la conducerea scoalelor.

2. Scopul împărtășirii medicali în conducerea scoalei este a feri elevii și elevele de toate stricăciunile sanitarie provenite din cauza cercetării scoalei sau din cauza instrucțiunii.

3. Drept mijloace spre aceasta pot servi parte rapoartele, parte inspecțiunile periodice a scoalelor săvârșite cu conlucrarea autorității școlare. Inspecțiunile sunt recomandabile și în decursul oarei de instrucție.

4. Înainte de a pune aceasta în practică e de lipsă, să se facă o reviziune igienică din partea statului în toate scoalele publice și private — înțelegând de sine aci și scoalele pregătitoare (grădini de copii etc.). Neajunsurile constatate cu aceasta ocaziune să se delătore numai decât.

5. Medicul să aibă loc și vot în fie-care corporațiune însărcinată cu inspecțiunea scoalei.

6. Inspecțiunea scoalei e a se concrede medicilor cunosători de cauză, fie acestia oficioși ori privați.

7. Din considerațiunile supra amintite împărtășirea medicilor specialiști în afacerile școlare e a se considera, ca parte întregitoare a organizațiunii conducerei scoalelor în singuraticile state.

III. Combaterea alcoolismului (beuturilor spirituoase).

La propunerea directorului Dr. Moriz Gauster din Viena congresul conchide:

1. Stricăciunile cele mari, ce le aduce alcoolismul sunt cunoscute pretutindeni. Numeroșii indiviși, cari umplu institutele alienajilor, temnițele și spitalele, sunt în cea mai mare parte jertfa alcoolismului. Higiena se simte deci da-toare a lua parte la lupta, care țintesc a delătura cauzele, cari promovează nimicirea corporală, spirituală și morală a omenimei și ruinează bunăstarea familiilor și a întregii societăți omenesci. 2. Pentru a delătura acest rău se se in-stitue anchete, cari se pășescă cu toată forța în contra lui. Aceste anchete se fie spriginite de state și de întreagă so-cietatea omenescă. 3. Să se înființeze reuniuni de mode-rare, cari se combată răul cel aduce alcoolismul. În locul alcoolismului să se întrebuințeze beuturi mai puțin spir-tuoase (cafea și thea). Să se ajutarea toate instituțiile, cari țin-tesc ameliorarea nutremântului public. Pentru lucrători să se înființeze quartire și bucătării comune, casse de pă-strare. Să se înființeze asile unde să se vindece, cei dedați spre boala beției.

4. Statele se urce darea de consum pentru beuturile spir-tuoase, și se scadă cea a celor mai puțin spirituoase, se îm-puțințează crășmele și se micșoreze timpul în care aceste se pot cerceta; să se îngrijească, ca beuturile se fie curate și să se pedepsescă toți cei ce promovează beția, asemenea și bețiile publice. Acestea să se închidă în anumite institute făcute spre scopul acesta, și aci să se vindece.

Congresul al VI s'a terminat în 2 Oct. cel următor se va ținea la 1891 în London. St.

Disertațiune

de Ioan German învățător și catichet la școala normală gr. or. din Brad, finută în adunarea reun. învă. din districtul Zar-rand, dela 29 August, 1887, în Sécărămb. (Incheiere.)

Al 5-lea mijloc: esmiterea în fie-care an din sînul consistoriului școlar în diecesă, a unui asesor, carele să vi-sitez școalele și să facă rapoarte asupra școlii — asupra directorilor și inspectorilor școlari. Eventual ar fi crearea unui post de secretar pe lângă referintele școlar, ca astfel acela să poată face cercetările școlilor.

Mult bine a făcut fericitul Vasiciu ca inspector de școale, în câte locuri nu s'au făcut școale la indemnul lui?

Al 6-lea și unul din cele mai eficace mijloace este, învățătorul se tracteze sever, — dar totdeauna uman cu prun-cii, cu părinții să între în legături de amiciție, să nu fie desprețuitoriu, totdeauna gata a-și pune puterile sale în ser-vițiul poporului — în mijlocul căruia trăiesce.

În cercetarea oarelor să fie învățătorul punctuos, în școala totdeauna să meargă pregătit, să nu-și facă ferii, când vrea să încunjure conflictele cu părinții elevilor, ear dacă a venit în conflict să nu-și descopere ura asupra pruncilor în școală.

Curtman dice: „cel mai bun mijloc de a sterpi absen-țiile este să scim face pruncilor plăcută școala.“

Al 7-lea mijloc este: stabilitatea învățătoriu-lui. Un pomșor are lipsă de timp, ca să aducă roade. Schimbarea fără motive a învățătorilor — totdeauna aduce confuziune în școală și este foarte desastroasă.

Al 8-lea mijloc este: Armonia pe deplin între direc-torul școlar și învățător.

Al 9-lea mijloc este: ridicarea salarelor învê-țătorești și scoaterea lor regulată, ca învățătorul să nu fie constrâns în timpul prelegerilor a se ocupa cu alte afaceri, pentru ca să nu peară de foame. Minimul 300 fl. v. a. ar trebui să aibă cel din urmă învățător pe sate. — Relativ la încassarea salariului trebuie să se aducă lucrul acolo ca: salariul să incurgă la epitropiile parohiali, și de aici să-l școala învățătorul, eară nu dela primariul sau notariul.

Al 10-lea mijloc față de comunele dela munte unde comunicația este grea: să se țină prelegeri eara dela oarele 10 până la 2 după ameași, pentru că de o parte pruncii să poată veni, ear de alta să poată merge seara acasă.

Tot acest mijloc se poate folosi cu succes și se și fo-losesc în comunele, unde pruncii merg la pășunatul de vite. Pe la 10 oare a. m. vin cu vitele acasă, apoi pleacă la școala aici pot să stea până la 3 oare după ameași când eară pot merge cu vitele. De comun între ameași aduc vitele acasă.

Al 11-lea mijloc este: înființarea de școale, unde lip-sesc, aici trebuie să întrevină consistorul cu fondurile sale — fiindcă numai în comune foarte misere lipsesc școale.

Al 12-lea mijloc este: Crescerea de învățători cualificați, spre acest scop să se facă toate înlesnirile posibile celor ce să aplică la pedagogie. Punerea tacsei de 100 fl. v. a. pentru cei ce vor intra la pedagogie, va fi o lovitură de moarte dată multor tineri, și multor școale române.*

Al 13-lea mijloc este: pedepsirea fără cruțare a pă-rinților avuți, cari nu-și trimit pruncii la școală. Aici nici lucrul nu e scusabil, firesce dacă cu buna nu eșim la cale; tot astfel pedepsirea părinților renitanți, cari din motive închipuite numai nu-și trimit pruncii la școală; eară în cât privesce părinții săraci, cari rețin pruncii pentru lucru acasă, învățătorul trebuie să fie foarte indulgent, când observăm că bunavoință ar avea omul, — ad împoșibilită nemo obligatur.

Tot astfel să se procedă și acolo, unde comunicația e periculoasă.

Al 14 lea mijloc față de pruncii petulanți și desmerdați, parte trebuie să întrevină la părinți învățătorul, parte să se folosească de toată dibăcia sa, ca să le facă școala plăcută. Încât pentru pruncii dela 6—8 ani nu destuli de tari pentru a frecuenta școala eara comitetul parochial împreună cu directorul și învățătorul, la începutul lui Decembre să-i aleagă și dispenseze dela școală. Firesce aceasta să se întem-ple în comunele estinse de munte.

Al 15-lea mijloc este: lista despre absenții să se dea regulat atât la oficiul pșese cât și la comună, însă totdeauna prin paroch ca director, ca astfel să nu vină în conflict el cu organele administrative sau cu părinții pruncilor.

Al 16-lea mijloc este: să se asigure venitorul învă-țătorilor prin fond de pensiune.

Al 17-lea mijloc: introducerea învățătorilor în regulele igienice, ca cel puțin morburile, cari provin din necurăție și negrijă să le scie cum să le încungiure în școală, și cum să dea îndrumări și pruncilor pentru viața de toate zilele.

Încheiu aceasta temă cu cuvintele: „învățătorul trebuie să fie sufletul școlii.“

Varietăți.

* Maiestatea Sa pentru de a lua parte la o vânătoare de curte în 14 Octobre n. va veni la B. Pesta, și tot pe acest timp se va reîntoarce dela Ischl Maiestatea Sa regina și archiduceasa Maria Valeria și vor merge deadreptul la Gödölö.

* (Mulțemita archiducelui Albrecht.) Regele Carol a primit dela archiducele Albrecht o scrisoare prin care Alteța Sa i mulțemesce pentru frumoasa și prietinesca primire ce i s'a făcut în România.

* (Concurs.) Comisiunea economică a comi-tatului Sibiu notifică, că comitetul municipal al Co-mitatului a încuviințat conferirea a două stipendii de 100 fl. și adevă: unul pentru studierea econo-miei de lăptărie și prepararea cașului și altul pen-tru băcit (prepararea brânzei).

Stipendisti sunt obligați, ca în decurs de un an să se ocupe de ramii amintite și practic și te-oretic, și în cele din urmă să facă eventual o călă-toriă, cu scop de a să perfecționa.

Pentru o pregătire practică unul dintre Sti-pendisti va fi trimis la Főherczeglak (stațiunea căii ferate Mohács) la domeniul Alteței Sale archiduce-lui Albrecht și ca practicant privat are de a lucra în stabilimentul cel mare de brânză pe moșia prin-cipială.

Al doilea stipendist va fi trimis în stabilimen-tul arândășului munților statului, Zürcher-Herzog, în Sighetul-Marmației (Mármarossziget), unde și în decursul iernii are să lucre. Stipendistii au de a-și însuși cunoștința pentru îngrijirea și nutrirea va-cilor, pentru tractarea laptei, pentru prepararea de caș după modul din Elveția, și pentru producerea untului. Stipendistul pentru băcit în deosebi are de a învêța tractarea și îmbunătățirea pășunilor de munte, străformarea aceloră prin gunoie, udarea liveștilor și cum are de a să pășuna vita.

Amândoi sunt supuși disciplinei și ordinei de serviciu a economiei respective, au de a lua parte activă necondiționat la toate lucrările în modul cel mai consciențios, ca și lucrătorii plătiți, și au de a trimite la inspectorul țării pentru economia de lapte, pe toată luna un scurt extras din ceea ce ei au învêțat și au esperiat.

Aspiranții, cari în tot cazul trebuiesc se fie din acest comitat, au de a-și asterne suplicele lor cu documente despre pregătirea lor teoretică și practică, și adevă: în special, referitoare la cunoștințele dobândite în economia de lapte, brânză și băcit, și adeverință dela antistia comunală de unde sunt de nascere, până la 21 Octobre n. a. c. 6 oare seara, la vice-comitele comitatului Sibiu, ca președintelui comisiei economice.

Stipendistul nesatisfăcând pretensiunilor recer-ute, va fi rechemat.

Atragem îndeosebi atențiunea românilor nostri din mărginime la acest concurs, pentru că se oferă bună ocaziune de a face un pas înainte pe acest teren, ce se poate validita într'o formă foarte ren-tabilă.

* (Foaia nouă.) „Foaia bisericească și sco-lastică“ este titlul unui organ al provinciei metro-politane greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș, care apare în 1 și 15 st. n. a. fie cărei luni. Proprietariul și editorul acestei foi e tipografia seminarială din Blaș. De partea intelectuală a foaiei se îngriesc un consorțiu, a cărui constituire se regulează prin un statut.

* (Mutarea direcțiunii postale tele-grafice la Cluș) În 3 n. Octobre s'a ținut în Cluș o conferință sub presiul primarului orașului Géza Albach în aceasta cestiune. Ministrul de co-municațiune a recercat pe orașul Cluș se designeze pe durată de 10 ani localități pentru direcțiunea

postală și telegrafică ce să va strămută acolo. Con-ferința însă a constat, că din considerație la starea financiară a orașului împlinirea dorinței ministrului nu poate fi primită, deoarece în oraș nu să află localități corespondătoare pentru un atare scop, cu escepțiunea unui edificiu, care e proprietatea minis-trului de comunicațiune.

* (O bucurie adevărată.) Principele de coroană german, după scirile cele mai autentice, s'a mântuit de boala de grumaz; însă cu toate ace-rea trebuie să evite încă cât va putea răceala. Din considerațiunea aceasta el va mai petrece în Veneția. Cele trei fiice ale sale, după cum să spune, au lu-crat neobosit la pregătirea unui vestmânt pentru tatăl lor, care să fie ușor, dar călduros, care vest-mânt să l ferească de inriurița aerului umed în preumblările cu gondola. Principele de coroană adevă s'a esprimat, că toate materiile de lână țesu-te i sunt prea grele, și cele de mătășă prea puțin călduroase. Când una dintre fiicele sale, principesa Victoria, a oferit părintelui ei, vestmântul, lucrat de ele, principele esclamă: Mai nu-mi aduc aminte, că vr'odată la un dar să fi avut atâta bucurie.

* (Escursiune la Brașov și București). În 14 și 15 a. l. c. n. să arangiază din partea bi-roului orașenesc al căilor ferate din Brașov, din toate stațiunilor mari din Transilvania, o escur-siune la Brașov și de aci în 16 a aceleași luni, la București. Biletele, cari conțin și în cartirarea com-pletă, să dau pentru prețuri de tot reduse. Petre-cerea în București va dura 2 zile. La reintoarcerea din București, călătoria se va înterupe la Sinaia, pentru ca pasagerii să aibă ocaziune a visita romanticele locuri din împregiurimea aceea. Programul întreg de călătorie, să va face cunoscut după aceasta. Prețul călătoriei dela Brașov până la București și îndărăpt (având o durată valabilă de 10 zile până la reîn-toarcere) dimpreună cu toată găzduirea în București este: pentru classa II-a 23 fl., ear classa III-a 19 fl.

* (Un dar de fer.) Cu ocaziunea serbării ju-bileului de 25 de ani al lui Bismarck — supra nu-numit cancelariul de fer — lordul Ranelagh mare stimător al aceluia, voind să afe un present cu care să facă mai mare onoare prietinului seu, a venit la o idee originală. Presentul acela deoarece nu-l pu-tea căpăta gata a îngrițit, ca pe ziua serbării să fie pregătit negreșit. În ziua serbării jubileului în curtea cancelariului german se afla o povară colosală pe care dacă ai fi socotit o după pon-dul ei, ai fi creșut, că e vocea jubilatului în concertul Europei. Obiectul acesta era un glonț de tun, ca toate gloanțele, — al cărui intern era astfel scobit, încât representa o masă de scris în toată forma. Lădățele mesei erau cu mare artă aședate fie care la locul ei. Se dice că prințul Bismarck ar fi rostit la primirea darului următoarele cuvinte: „Dee ceriul, ca și de aci înainte gloanțele de tun, să ajungă la o asemenea întrebuințare amicală.“

* (Un club escentric.) La Londra toți au cluburile lor; ecsistă chiar Clubul celor cu câte șase degete la fie-care mână (Thesixe fingered Club). În zilele trecute, presidentul Clubului celor cu câte 6 degete a cetit raport statistic asupra Socie-tății lor, în care a anunțat, că ecsistă în lume 2173 persoane cu câte 6 degete la fiecare mână, 431 cu câte șapte degete și o persoană în Madagascar care are 8 degete. El a adăogat, că s'au luat măsuri pentru a se publica note de musică pentru piano pentru musicanți cu câte 6 degete; această anun-țare a fost primită cu cel mai viu entusiasm.

* (O femee care doarme de 84 zile.) — Diarele rusesci spun, că în orașul Laslawl, din gu-vernământul Voliniei, o țerancă doarme de 84 zile. Din toate părțile medici și oameni de sciință aleargă să vadă acest fenomen patologic.

Țeranca, care este în vîrstă de 16 ani, n'a mîncat absolut nimic de când se găsește în aceas-tă stare de letargi.

* (Bibliografic.) În tipografia archidiece-sană a eșit de sub tipariu: „Curs de limba maghiară“ pentru școalele populare de Ioan Molnár, Partea I (Abecedar și legendar). Prețul: legat 20. broșurat 16 cr.

De curînd va apăre și partea II. (Eserciții de vorbire). Prețul ca și la partea I. Și după partea II. va fi destinat jumătate din venit pentru scopuri culturale române.

Boala cea mai nouă modernă „debilitatea nervală“ con-tra căreia s'au folosit preparatele narcotice și tare influente precum e morphiu etc. se poate delătura mai sigur prin leacul cel mai bun și nestrăicinos, eliesirul de nervi al drului Lieber. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă = 2 fl. v. a. o sticlă întreaga fl. 3,50, o sticlă duplă fl. 6,50 v. a. în farmacia și în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer-Kreuz.“

*) Dar e impusă de o necesitate imperativă. Red.

Nr. 632. [1702] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea definitivă a posturilor învățătoresci la scoalele populare din:

a) Toplița română, cu salariu anual de 300 fl. v. a. solvabil în rate lunare decursive din lada comunală, cartir și lemne trebuincioase de încălzit, și.

b) Meșterhaza, cu salariu anual de 300 fl. solvabil din repartiriune pe popor, cartir și lemne de încălzit, — se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi au de a-și așterne petițiile concursuale instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral subscris în Idicel posta ultimă Maros-Vécs.

Aleșii vor avea a ține sub decursul s. liturgii cor cu scolarii în biserică.

Oficiul protopresbiteral gr. or. tractul Reghinului.

Galaction Șagău,
protopresbiter.

Nr. 324. [1704] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la scoala din Oarda de sus protopp. Sebeșului se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Salariul învățătorului la aceasta scoală împreună cu greco-catolicii este de 200 fl. și se răspunde în patru rate egale, și anume rata primă cu începerea învățământului, două rate în decursul acestuia, iar a patra la finea anului școlar, cortel și lemne pentru foc.

Cei cari voesc să reflecteze la ocuparea acestui post învățătoresc au să-și adreseze petițiile instruite conform prescrierilor subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Sebeș, în 27 August, 1887.

Oficiul protopp. gr. or.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 129. [1703] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos înșirate din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Cristiș, cu salariu anual de 120 fl. și cartir, cu care post este împreună și oficiul cantoral. La acest post ivindu-se concurent calificat, Venerabilul consistor archidieceșan cu datul 2 Octombrie 1886 Nr. 5205 Scol. a pus în perspectivă și un ajutor posibil din fondurile archidieceșane.

2. Ruha-Agris, cu salariu anual de 150 fl. și cartir.

3. Soporul de câmpie, cu salariu anual de 150 fl. și cartir în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa vre-una din acestea stațiuni, au a subșterne petițiile lor instruite în sensul legilor din vigoare până la termenul prefript la subscrisul oficiu per Gyéres în Agârbiciu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Turdei, în conțelegere cu comitetele parochiali respective.

Agârbiciu, 15 Septembrie, 1887,
Petru Roșca,
protopresbiter gr. or.

[1696] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a, Daia-Săsească, protopresbiteratul Sighișoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Ioan Babeș, să reșterse, conform ordinațiunii Prea venerabilului consistoriu archidieceșan, ddto 30 Iunie a. c. Nr. 3062 B.

concursul cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt.

1. Casă parochială cu două încăperi, o bucătărie, două pivnițe, toate din material solid de piatră și cărămidă, coperite cu țiglă, șură, grașd, șopru și alte edificat economice din lemn coperite cu țiglă, în stare foarte bună, grădină de pomi și de legumi situate toate imediat lângă biserică, calculate cu . . . . . fl. 62.—

2. Porțiunea canonică 4 jugere 1274 stângini de arat și 7 jugere 334 stângini de cosit, calculate cu . . . . . fl. 150.—

3. Dela 60 familii române câte o ferdelă, măsură veche (16 cupe) grâu sau cucuruz sfârmat, computeate cu . . . . . fl. 60.—

4. Dela 70 familii neorustice câte 20 cr. de familie ca simbrie anuală . . . . . fl. 14.—

5. Opt stângini de lemne din pădurea comunală computeate cu . . . . . fl. 32.—

6. Dela 70 familii neorustice câte o țigă de lucru computeate în bani . . . . . fl. 14.—

7. Dela botezul copiilor preste an preste tot . . . . . fl. 8.20

8. Dela înmormântări . . . . . fl. 15.—

9. Dela slugăria sântului maslu preste an . . . . . fl. 3.—

10. La umbra cu sânta cruce în ajunul botezului, toate emolumentele computeate în bani fac . . . . . fl. 20.—

11. Dela cununii . . . . . fl. 5.—

12. Pentrusânțirea caselor (sfeștăni) . . . . . fl. 4.—

13. Dela 60 familii române pentru pomnirea în păresimi . . . . . fl. 12.—

14. Dela 60 familii române la pasci pentru molitvă à 5 cr. de familie, face . . . . . fl. 3.—

Suma . . . . . fl. 402.20

Doritorii de a concurge la aceasta parochie, au a-și așterne concursurile lor instruite în sensul regulamentului pentru parochii, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, cu aceea îndatorire, ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică acestei parochii pentru de a-și arăta desteritatea în cântăre, tipic și cuvântare. Pentru preoții chirotoniți să recere și concediu dela Prea Veneratul consistor archidieceșan, fără de care nu vor fi admiși la concurs și candidațiune.

Sighișoara, la 21 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

[1698] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățător la scoala capitală română gr. or. din Rășnov, protopopiatul Branului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 250 fl. v. a. solvinți în 4 rate, cu prospect de a se ameliora în viitor salariul.

Dela concurenți se cere, ca să fie versați și în cântările bisericesci și să țină strana în toate duminicile și sârbătorile de preste an.

Petițiunile instruite în sensul legilor din vigoare sunt a se așterne până la termenul susindicat Preaonoratului Oficiu protopresbiteral al tractului Bran în Zernești.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută în Rășnov la 6 August, 1887. În conțelegere cu oficiul protopresbiteral al tractului Bran.

Dimitriu Nan,
paroch și preș.

Nr. 317. [1697] 2—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Marcu din Rucăr protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin aceasta concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computeate la olaltă dau suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a compete la acest post să-și așterne petițiile instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Făgăraș, 30 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Iuliu Dan,
adm. prot.

Nr. 4953. [1701] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului notarial comunal în Tălmăcel.

Emolumentele,

1. Salariu 400 fl.

2. 4 stângini metrice lemne de foc.

3. Cartir natural.

4. Pentru lucrările private comitetului legali.

Concurenții calificați să-și așterne cererile de concurs la subscrisul oficiu pretorial până la 24 Octombrie a. c.

Sibiu, 5 Octombrie, 1887.

Oficiul pretorial central.

Nr. 425. [1695] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela scoalele din comunele mai jos însemnate se escrie prin aceasta concurs cu termenul până la 1 Octombrie st. v. a. c.

Emolumentele:

1. Sâncraiu, salariu anual în bani 200 fl, cartir și 2 stângini de lemne (16 metrii).

2. Bejan-Căienel, salariu anual în bani 200 fl. cartir și 2 stângini de lemne (16 metrii).

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste posturi, au a-și așterne suplicile de concurs instruite în sensul legilor în vigoare până la termenul de mai sus, la acest oficiu protopresbiteral.

Deva, 15 Septembrie, 1887.

Pentru comitetele parochiali.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 406. [1687] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele stipendii, și anume:

A) 1. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Marinovici” pentru studenți de gimnasiu.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an din fundațiunea „Radu M. Riu-reanu,” pentru studenți la gimnasiu.

3. Un stipendiu de 20 fl. pe an, din fundațiunea „E. D. Basiota” pentru gimnasiști, cu preferința celor din munții apuseni sau din fostul district al Năsăudului.

Mai departe fiind vacant:

B) 4. Un ajutor de 20 fl. pe an, din fundațiunea „Tofaleană,” pentru tineri descendenți din vre-o familie de ale fostei comune „Tofalău,” cari ar voi să învețe vre-o meserie oare care.

Prin aceasta se escrie concurs.

Cererile au a se înainta comitetului asociațiunii transil-

vane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiu până la 20 Octombrie st. n. 1887.

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-una din stipendiile amintite sub A) 1—3 au să accludă la suplicile lor:

a) Carte de botez în original sau în copie legalisată.

b) Testimoniu școlastic de pe semestrul II al anului școl. premergător.

c) Atestat de frecvență dela direcțiunea institutului, în care cercetează școala de prezent.

d) Atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Suplicanții la ajutorul amintit sub B) 4. au să prezenteze următoarele documente:

a) Atestat de botez în original sau în copie legalisată.

b) Testimoniu școlastic de cel puțin 4 clase elementare.

c) Contractul încheiat cu măestrul conform §. 61 al legii industriale (art. leg. XVII 1884) în original sau în copie legalisată, și o adeverință dela măestru despre succesul, cu care lucră.

d) Atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverință dela părinți sau tutori, că sunt decizi a lăsa pe fiii sau pupili lor la învățătură până se vor perfecționa pe deplin.

Din ședința comitetului asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiu, la 9 Septembrie, 1887.
Iacob Bologna, Dr. I. Crișian,
v-pres. secretar II.

Nr. 295. [1705] 1—3

EDICT.

George Modorcia din Grid, care de 4 ani de zile a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție Ana George Modorcia din Grid și a pribegit în lume fără a se sci ubicatiunea lui, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termen de trei luni de zile dela publicarea acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat de soția lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Făgăraș, 15 Septembrie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului, ca for matrimonial de I instanță

Iuliu Dan,
adm. prot.

Singur veritabil se află
sub
această marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai cumplite dureri de nervi, provenite din păcatele tineretelor. Cura radicală contra tuturor morburilor, cari debilitază corpul precum: galbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a științei; speră prin urmare și cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul acului la fiesce-care sticlă. Prețul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v. a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a., pe lângă trimitere s'au asignațiune. — Se află în toate farmaciile.

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta Prag, Altstädter Ring.

Depositul în Sibiu la W. F. Moscher; farmacie la „Genfer Kreutz.”